

БИБЛИОТЕКА МАТИЦЕ СРПСКЕ

ХОРХЕ ЛУИС БОРХЕС

(1899 - 1986)

Каталог изложбе

НОВИ САД, 1999

БИБЛИОТЕКА МАТИЦЕ СРПСКЕ

КАТАЛОЗИ ИЗЛОЖБИ

46

АУТОРИ КАТАЛОГА И ИЗЛОЖБЕ

Жељко Вучковић и Људмила Иваз

ХОРХЕ ЛУИС БОРХЕС

Рођен 1899. године у Буенос Ајресу, Хорхе Луис Борхес је одрастао у свету књига. Од самог почетка, енциклопедије и књиге из очеве библиотеке имају за малог Џорџија исти ако не и већи значај него догађаји из живота, а личности из књига су конзистентније од стварних људи. Као Сартр, који у *Речима* пише да је за њега дрво било слика дрвета из дедине енциклопедије, тако је и Борхес најпре упознао појмове (слика тигра у илустрованој књизи), а тек потом ствари. Од раног детињства за будућег песника свет уметности и маште важнији је од реалног света. За Борхеса је прочитано исто што и доживљено, можда и више, јер је суштинскије. Изузетан значај бројних књижевних реминисценција у Борхесовом делу проистиче из пишчевог посве природног односа према лектури као материјалу од кога се може градити нова литература. Разлучивати шта је у Борхесовом делу доживљено а шта прочитано једва да има смисла, јер сам писац не жели да прави разлику. Сви производи духа (па према томе и књижевности) припадају свим људима, као што им припадају ваздух или море.

Радивоје Константиновић, 1995

Нема сумње, приповетка, тачније речено приповедачка уметност, дели се на ону до Борхеса и на ону после Борхеса. И ту не мислим на проширење поља реалности (у правцу фантастике),

него у првом реду, на саму технику приповедања; мопасановско-чеховљевско-о'хенријевско приповедање, које је тежило детаљу и које је стварало своје поље митологема индукцијом, замењено је код Борхеса једним чаробњачким и револуционарним потхватом, дедукцијом, што је само друго име за својеврсни приповедачки симболизам, чије су пак консеквенце, на теоријском и практичном плану, не мање од оних које је извршио тај исти симболизам у поезији са појавом Бодлера.(...)

Јер шта је друго таленат него управо одступање од канона, оно што Христјансен назива "диференцијалним осећањем" или "осећањем различитости"!

Данило Киш, 1977

Учен песник, зналац без премца, слепи видовњак са Ла Плате, Борхес не открива. Или, боље казано, он открива да је све тајна, да смо дакле и ми део опште тајне и да, супротно рационалистичком духу, нисмо дужни да разматрамо загонетке него смо позвани да их прихватимо. Стога је Борхес, укупно узевши појаву која се тим именом зове, постао тајна, односно "шифра" тајне и света као тајне. Он је у савремену осећајност уткао обележје свог духа усмереног да, у обједињујућем облику, приступа без зазора тајни коначности (не тежећи да је разобличи), да се сроди с тајнама и загонеткама.

Милан Комненић, 1986

А када смо већ код истине, кажимо, њој на вољу, да је свет књижевности XX века "заиста" преплављен књигама које је потписао Jorge Luis Borges, али те књиге, и текстове у њима, могао је смислити и потписати било ко, рецимо *ја*, који се у овом

тренутку случајно, сасвим случајно, зовем Jorge Luis Borges. Ако је Borges уопште нечије име, онда је то име књижевности, тачније, онога духа, онога холограмскога приказања, вешта, хомукулуса, мага који је зачет вантелесно, од чисте језичке твари, материјализацијом нематеријалног света идеја које су, понављане неколико хиљада година, коначно сашле у предметност, објавиле се, и очврсле, не у телу, него у светим књигама онако, као што је, некада давно, живот настао ни из чега, из првобитне плазме. Врхунска књижевност пориче постојање њеног писца (знамо ли поуздано за Хомера и за Шекспира?), али зато потврђује постојање Речи Светога Духа. То је, уједно, оно најбоље што од књижевности можемо добити: када фикција породи писца, а не писац фикцију, то је онда поуздан знак да имамо посла са божанским делом. И зато: Borges, ко је рекао Borges?

Михајло Пантић, 1998

Живот је сан. Тако сви мислимо. И Калдерон и Шекспир и Пиндар су то већ рекли. И Борхес је препричао сан који је, како каже, заиста сањао: из сажаљења отвара врата свом онемоћалом и непокретном пријатељу који у њега упери револвер.

- Убићу вас, а нећете моћи да побегнете.

- Моћи ћу, каже Борхес.

- Како?

- Пробудићу се.

Посетилац је, наравно, само сан. Ако је и живот само сан, онда би сама смрт могла да буде буђење? Две се могућности, као и увек, смењују и преплићу. И живот и смрт су део пешчане књиге.

Маргерит Јурсенар, 1987

Књига је ствар међу стварима, свеска загуљена међу свескама које настањују равнодушну васиону, све док не пронађе свога читаоца, човека предодређеног за њене симболе. Тада се дешава јединствена емоција названа лепотом, она чудесна загонетка коју не могу да докуче ни психолози ни реторичари. Руџа је без зашто, рекао је Ангелус Силезијус; вековима касније Вистлер ће рећи: УМЕТНОСТ СЕ ДОГАЂА.

*

Ако читам неку стару књигу то је као да смо и ми прочитали све време што је прошло од дана кад је била написана. Зато је прикладно одржати поштовање према књизи. Књига може бити пуна грешака, можемо се не слагати са ауторовим мишљењем, али свакако са жељом да нађемо срећу, да нађемо мудрост.

*

Можда сам застранио од страсти и страха, али се бојим да је људски род - једини који постоји - близу своје крају, док ће Библиотека остати вечито: осветљена, самотна, бескрајна, савршено непокретна, наоружана драгоценим свескама, некорисна, непокварљива, тајна.

Хорхе Луис Борхес

Библиотека Матице српске приредила је изложбу поводом стогодишњице рођења аргентинског писца Хорхе Луиса Борхеса. Отворена је од 13. до 31. децембра 1999. године у витринама испред Свечане сале Матице српске, а коришћена је грађа из збирки БМС.

ΚΑΤΑΛΟΓ

1. Πρώτη έκδοση...
2. Δεύτερη έκδοση...
3. Τρίτη έκδοση...
4. Τέταρτη έκδοση...
5. Πενταστή έκδοση...
6. Έκτη έκδοση...
7. Εβδομή έκδοση...
8. Ογδοή έκδοση...
9. Ενάμη έκδοση...
10. Δεκάτη έκδοση...

ПЕСНИКОВ ХЛЕБ

*Тек што смо се упознали
Дон Хорхе Луис ме приупитао
Како се на мом језику каже хлеб*

*Скупљао је ваљда храну
Са свих упоредника
За нову огладнелу песму*

*Или је желео да осети укус
Хрускеве словенске речи у устима*

*Када смо се после много година
Опет сфели негде у белом свету
Поновио је ту реч ликујући*

*Имао је озарено лице човека
Који је угледао скривени златник
У средини једног свемирског хлеба*

Васко Попа

ДЕЛА

1. Labyrinthes / Jorge Luis Borges. - [Paris] : Gallimard, 1962. - 130 str.
2. Enquêtes / Jorge Luis Borges. - Paris : Gallimard, 1963. - 310 str.
3. Maštarije / Horhe Luis Borhes. - Beograd : Nolit, 1963. - 236 str.
4. Histoire de l'infamie ; Histoire de l'éternité / par J. L. Borges. - Paris : Union Générale, [1971]. - 310 str.
5. Измислици / Хорхе Луис Борхес. - Скопје : Нова Македонија, 1973. - 317 стр.

6. Priručnik fantastične zoologije / Jorge Luis Borges u saradnji s Margaritom Guerrero. - Zagreb : Znanje, 1980. - 223 str.
7. Razgovori sa Borhesom / Ričard Bergin. - [1. izd. (džepno)]. - Gornji Milanovac : Dečje novine, 1981. - 201 str.
8. Kratke priče / H. L. Borhes. - Beograd : Rad, 1982. - 118 str.
9. Usmeni Borhes i druga istraživanja / Horhe Luis Borhes. - Beograd : P. Marković... [et al.], 1983. - 93 str.
10. Borgesu umjesto dobrodošlice / razgovarala Lucrecia Betarix Porto Bucciarelli ; prevod sa talijanskog Tvrтко Klarić. U: Polja. - 31, 319 (sep. 1985), str. 302-304.

11. Огледи о метафори / Хорхе Луис Борхес. - Ниш : Часопис "Градина", 1985. - 36 стр.
12. Proza, poezija, esej / Horhe Luis Borhes. - Novi Sad : Bratstvo-Jedinstvo, 1986. - 312 str.
13. Šifra / Horhe Luis Borhes. - 2. izd. - Beograd : Narodna knjiga, 1986. - 64 str.
14. Livre de préfaces ; Essai d'autobiographie / Jorge Luis Borges. - [S. l.] : Gallimard, [1987]. - 339 str.
15. Razgovori : Borhes - Sabato / Orlando Barone. - Gornji Milanovac : Dečje novine, 1988. - 182 str.
16. Urotnici ; Atlas / Jorge Luis Borges. - Zagreb : Grafički zavod Hrvatske, 1989. - 148 str.

Аутопортрет

17. Šta je budizam / Horhe Luis Borhes. - Beograd : A-Š Delo, 1989. - 147 str.
18. Predgovori / Horhe Luis Borhes. - Beograd : Stilos, 1990. - 148 str.
19. Stvaritelj / Jorge Luis Borges. - Maribor : Obzorja, 1990. - 138 str.
20. Usmeni Borhes / Horhe Luis Borhes. - Beograd : Rad, 1990. - 81 str.
21. Šest problema za don Isidra Parodija / Horhe Luis Borhes, Bjoj Kasares. - Beograd : "Filip Višnjić", 1990. - 152 str.
22. Изабрана проза и поезија / Хорхе Луис Борхес. - Београд : Просвета, 1992. - 292 стр.

23. Дуго трагање / Хорхе Луис Борхес. - [1. изд.]. - Нови Сад : Светови, 1994. - 131 стр.
24. Изабрана дела / Хорхе Луис Борхес. - Београд : "Драганић", 1995. - 322 стр.
25. Огледало загонетки / Хорхе Луис Борхес. - [1. изд.]. - Нови Сад : Светови, 1995. - 178 стр.
26. Snoviđenja sa obala Rio de la Plate / Borhes, Kortasar, Imbert, Forn, Kiroga, Oneti, Benedeti. - Beograd : Mediteraneo, 1995. - 184 str.
27. Šta ponovo čitam / Horhe Luis Borhes. - Beograd : Silmir, 1995. - 141 str.

Одушевљење Буенос Ајресом, прва књига поезије

28. Priručnik fantastične zoologije / H. [Horhe] L. [Luis] Borhes. - Sombor : Zlatna grana, 1996. - 173 str.
29. Изабране приповетке / Хорхе Луис Борхес. - Подгорица : Унирекс : Завод за уџбенике и наставна средства, 1997. - 221 стр.
30. Чекање / Хорхе Луис Борхес. - Београд : Народна књига-Алфа, 1997. - 69 стр.
31. Alef / Horhe Luis Borhes. - [1. izd.]. - Beograd : Paideia, 1999. - 112 str.

32. Ишчекивање и друге приче / Хорхе Луис Борхес. - [1. изд.]. - Београд : Завод за уџбенике и наставна средства, 1999. - 217 стр.

ПРЕДГОВОРИ И ПРИРЕЂИВАЧКИ РАД

33. Предговор / Хорхе Луис Борхес. У: Узорне новеле / Мигел де Сервантес. - Нови Сад : Матица српска, 1981. - стр. 7-[9].
34. Vathek Williama Beckforda / priredio Jorge Luis Borges. - Zagreb : Grafički zavod Hrvatske, 1982. - 132 str.
35. Zrcalo koje izmiče Giovannija Papinija / priredio Jorge Luis Borges. - Zagreb : Grafički zavod Hrvatske, 1982. - 115 str.
36. Jastreb Franza Kafke / priredio Jorge Luis Borges. - Zagreb : Grafički zavod Hrvatske, 1982. - 96 str.
37. Micromegos Voltaira / priredio Jorge Luis Borges. - Zagreb : Grafički zavod Hrvatske, 1982. - 194 str.
38. Otok glasova Roberta Luisa Stevensona / priredio Jorge Luis Borges. - Zagreb : Grafički zavod Hrvatske, 1982. - 130 str.
39. Zaljubljeni Đavao Jacquesa Cazottea / priredio Jorge Luis Borges. - Zagreb : Grafički zavod Hrvatske, 1983. - 111 str.
40. Koncentrične smrti Jacka Londona / priredio Jorge Luis Borges. - Zagreb : Grafički zavod Hrvatske, 1983. - 124 str.
41. Predgovor / Jorge Luis Borges. У: Veliko kameno lice / Nathaniel Hawthorne. - Zagreb : Grafički zavod Hrvatske, 1988.. - стр. 5-8.
42. Магичне стаклене баште јеврејске културе / Хорхе Луис Борхес. У: Golem / Gustav Majrink. - Beograd : Prosveta, 1996.. - стр. 235-236.
43. Изабране аргентинске приповетке / избор и предговори Хорхе Луис Борхес. - [3. изд.]. - Београд : Српска књижевна задруга, 1997. - 284 стр.

ЛИТЕРАТУРА

44. Jorge Luis Borges / [textes réunis et présentés par Dominique de Roux et Jean Milleret]. - Paris : L'Herne, 1964. - 516 str., [8] listova s tablama i fak. rukopisa
45. Entretiens avec Jorge Luis Borges / Jean de Milleret. - Paris : P. Belfond, [1967]. - 255 str.
46. L'Alittérature contemporaine / Claude Mauriac. - Paris : Albin Michel, 1969. - 381, [3] str.
47. Borgès par lui-même / E. Rodriguez Monegal. - Paris : Seuil, [1970]. - 188 str.
48. Formă și deschidere / Victor Ivanovici. - București : Eminescu, 1980. - 263 str.
49. Jorge Luis Borges / [textes réunis et présentés par Dominique de Roux et Jean Milleret]. - [S. l.] : L'Herne, 1981. - 506 str.
50. Borhes poriče postojanje vremena / Ramon Širao ; sa španskog Radica Ostojić. У: Летопис Матице српске.. - 159, 431, 6 (jun 1983), str. 974-979.
51. Lektira II / Tvrtko Kulenović. - Sarajevo : Svjetlost, 1984. - 259 str.
52. Сфера порицања : Хорхе Луис Борхес: Огледи о метафори; Библиотека часописа "Градина", Ниш, 1985. / Светислав Јованов. У: Летопис Матице српске. - 162, 438, 1-2 (јул-авг. 1986), стр. 201-203.
53. Подземна палата / Влада Урошевић. - Скопје : Македонска книга, 1987. - 185 стр.
54. Lektira III / Tvrtko Kulenović. - Sarajevo : Svjetlost, 1988. - 274 str.
55. Jorge Luis Borges autor de "Pierre Ménard" / Emilio Carilla. - Bogotá : Instituto del instituto Caro y Cuervo, 1989. - 237 str.
56. Borges ou la réécriture / Michel Lafon. - Paris : Seuil, 1990. - 336 str.
57. Eсеји / Margerit Jursenar. - Novi Sad : Književna zajednica Novog Sada, 1991. - 165 str.

58. Leksikon hispanoameričke književnosti / Ljiljana Pavlović-Samurović. - Beograd : Savremena administracija, 1993. - 871 str.
59. Kisesszék / Piszár Ágnes. - Újvidék : Jugoszlávai Magyar Művelődési Társaság, 1994. - 68 p.
60. Истраживање тишине и други огледи / Радивоје Константиновић. - Београд : Српска књижевна задруга, 1995. - 305 стр.
61. Čas anatomije / Danilo Kiš. - Beograd : Beogradski izdavačko-grafički zavod, 1995. - 383 str.

Хорхе Луис Борхес

ИЗАБРАНА ДЕЛА

ДРАГАНИЋ

62. Киш, Борхес, Марadona / Божо Копривица. - Београд : Народна књига-Алфа, 1996. - 244 стр., [42] стр. с фотогр.
63. Борхесов речник / [избор] Карлос Роберто Стортини. - 3. изд. - Београд : Српска књижевна задруга, 1997. - 302 стр.
64. Хорхе Луис Борхес / приредили Радивоје Константиновић, Филип Матић, Марко Недић. - Београд : Завод за уџбенике и наставна средства : Српска књижевна задруга : Југословенско удружење латиноамериканиста, 1997. - 425 стр.
65. Интерпретације из наставе књижевности и језика. Књ. 4 / Часлав Ђорђевић, Станиша Величковић, Предраг Лучић. - 3. допуњено изд. - Ниш : аутори, 1998. - 277 стр.

66. Шта читам и шта ми се догађа / Михајло Пантић. - Вршац :
Књижевна општина Вршац, 1998. - 173 стр.

ФАКСИМИЛИ И ФОТОГРАФИЈЕ

67. Хорхе Луис Борхес, две слике из породичног албума
68. Хорхе Луис Борхес, 1918
69. Одушевљење Буенос Ајресом, корице прве књиге поезије, 1923
70. Аутопортрет
71. Хорхе Луис Борхес, 1956
72. Хорхе Луис Борхес са мајком
73. Хорхе Луис Борхес, 1961
74. Хорхе Луис Борхес у свом дому
75. Хорхе Луис Борхес са Маријом Кодамом
76. Песников хлеб, песма Васка Попе, 1987

ХОРХЕ ЛУИС БОРХЕС

1899 - 1986

ИЗДАВАЧ

Библиотека Матице српске

Нови Сад

Матице српске 1

УРЕДНИК

Миро Вуксановић

АУТОРИ КАТАЛОГА

Жељко Вучковић и Лудмила Ивас

ПРИПРЕМА

Тихомир Светличић

УМНОЖАВАЊЕ

Софија Ђурђевић

ПОВЕЗ

Милорад Родић

ТИРАЖ

50 примерака